

Bryssel den 14 mars 2025
(OR. en)

6934/25

ENV 140
CLIMA 64
COMPET 141
IND 69
FIN 287
ENER 67

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Komm. dok. nr:	6515/25
Ärende:	Miljödimensionen av given för en ren industri – Diskussion

1. Som vägledning för diskussionen om ovannämnda ämne vid mötet i rådet (miljö) den 27 mars 2025 har ordförandeskapet utarbetat den bifogade noten och de bifogade frågorna till ministrarna.
2. Coreper uppmanas att ta del av noten och frågorna från ordförandeskapet och överlämna dem till rådet inför diskussionen.

Miljödimensionen av giv för en ren industri**– Diskussion –****Inledning**

Europeiska rådet uppmanade i sina slutsatser från april 2024¹ till en ny giv för den europeiska konkurrenskraften. Denna uppmaning upprepades i Budapestförklaringen om den nya giv för den europeiska konkurrenskraften, som antogs av EU:s ledare i november 2024. I enlighet med de politiska riktlinjerna för 2024–2029 och med utgångspunkt i slutsatserna i rapporterna som utarbetats av Enrico Letta och Mario Draghi offentliggjorde Europeiska kommissionen den 29 januari 2025 meddelandet *En kompass för EU:s konkurrenskraft*². I meddelandet anges huvuddragen i en rad initiativ som syftar till att överbrygga innovationsgapet, bygga upp en gemensam färdplan för konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt minska alltför stora beroenden och öka energioberoendet och den ekonomiska säkerheten.

Meddelandet *Given för en ren industri: en gemensam färdplan för konkurrenskraft och fossilfrihet*³ som kommissionen offentliggjorde den 26 februari 2025 är ett av konkurrenskraftskompassens flaggskeppsinitiativ. Syftet med giv för en ren industri är att positionera EU som ett konkurrenskraftigt och attraktivt nav för tillverkningsindustrin genom att främja ren teknik och cirkulära företagsmodeller.

En gemensam plan för konkurrenskraft och fossilfrihet

I denna tid av ökande geopolitiska spänningar, trög ekonomisk tillväxt och teknikkonkurrens måste EU snarast möjligt övertyga industrin om affärsnyttan av investeringar i fossilfrihet samt ta itu med de utmaningar som finns inom sektorn för ren teknik och energiintensiva industrier. EU:s mål att bli en klimatneutral ekonomi senast 2050 måste åtföljas av en förutsägbar ram för industrier som säkerställer deras konkurrenskraft och stärker den ekonomiska resiliensen.

¹ EUCO 12/24.

² 5785/25.

³ 6515/25.

I given för en ren industri beskrivs åtgärder för att göra fossilfriheten till en drivkraft för europeiska industriens tillväxt genom att säkerställa stabil integrering i industri-, konkurrens-, ekonomi- och handelspolitiken. Sex drivkrafter har fastställts för att skapa lönsamhet när det gäller energi till överkomliga priser, pionjärmarknader, finansiering, cirkularitet och tillgång till material, globala marknader samt internationella partnerskap och kompetens.

När det gäller tillgång till **överkomliga energipriser** och med utgångspunkt i handlingsplanen för energi till överkomliga priser⁴ betonas i given bland annat vikten av utbyggnad av förnybar energi, främjande av energiköpsavtal och differenskontrakt samt fortsatt fokus på tillståndsgivning, även inom industrin.

För att skapa **starka pionjärmarknader** för europeisk ren teknik och fossilfria produkter behövs konkreta åtgärder på både utbuds- och efterfrågesidan. Industriell koldioxidhantering kan bidra till att minska koldioxidutsläppen från produktionsprocesser i industrisektorer som är viktiga för den europeiska ekonomin och kompletterar andra insatser för att minska koldioxidutsläppen. EU har redan tagit fram strategier på flera områden för att stödja koldioxidavskiljningen, inbegripet inom ramen för direktivet om EU:s utsläppshandelssystem⁵ och direktivet om geologisk lagring av koldioxid⁶. I förordningen om nettonollindustri⁷ fastställs dessutom ett mål på EU-nivå om att uppnå en årlig kapacitet för koldioxidlagring på 50 miljoner ton senast 2030, för att påskynda projekt för avskiljning och lagring av koldioxid. Genom att fastställa EU:s kvalitetskriterier och föreskriva övervaknings- och rapporteringsprocesser förväntas man genom förordningen om ramen för certifiering av koldioxidupptag⁸ dessutom att ge incitament till investeringar i innovativ teknik för koldioxidupptag. EU kommer dock att behöva öka sina ansträngningar avsevärt för att utnyttja den fulla potentialen hos tekniken för koldioxidupptag inom industrin.

⁴ 6601/25.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s.32).

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (EUT L, 2024/1735, 28.6.2024).

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3012 av den 27 november 2024 om inrättande av en unionsram för certifiering av permanenta kolupptag, kolinlagrande markanvändning och kollagring i produkter (EUT L, 2024/3012, 6.12.2024).

Genomförandet av den industriella strategin för koldioxidhantering⁹ förväntas underlätta utvecklingen av en **marknad för avskild koldioxid och permanenta koldioxidupptag** och stödja användningen av avskild koldioxid i fler produkter. I den kommande rättsakten om påskyndad utfasning av fossila bränslen i industrin kommer man att föreslå en frivillig märkning av industriprodukters koldioxidintensitet, med stål som första produkt. Tillsammans med översynen av reglerna om offentlig upphandling kommer kommissionen i rättsakten också att föreslå särskilda kriterier som syftar till att öka marknadens efterfrågan på fossilfria produkter som uppfyller kriterierna om europeiskt företräde. Kommissionen kommer också att inleda arbetet med att förenkla och harmonisera **metoderna för koldioxidredovisning** i syfte att stödja utvecklingen av rena produkter.

Omställningen till ren energi kräver **betydande investeringar**, och utöver finansiering från offentliga medel kommer mobiliseringen av privat kapital att vara avgörande. För att mobilisera 100 miljarder euro kommer kommissionen att föreslå inrättandet av en bank för utfasning av fossila bränslen i industrin, grundat på finansiering från innovationsfondens befintliga medel och ytterligare intäkter från delar av utsläppshandelssystemet samt med hjälp av InvestEU och frivilliga bidrag från medlemsstaterna. Detta kommer att baseras på ett konkurrenskraftigt urval, bland annat genom differenskontrakt för koldioxid, samtidigt som en rättvis fördelning av stödet mellan medlemsstaterna kommer att säkerställas.

En effektiv mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM) är av största vikt för att **skydda de EU-industrier som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem** mot otillbörlig konkurrens och för att säkerställa **lika villkor på global nivå** samtidigt som **global koldioxidprissättning stimuleras**. Förslaget till förordning om förenkling och förstärkning av mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen¹⁰ kommer senare under 2025 att åtföljas av en omfattande översyn av hur CBAM fungerar. I översynen kommer man att bedöma om CBAM bör utvidgas till att omfatta ytterligare sektorer och produkter i senare led, samt ta upp frågan om koldioxidläckage i exporterade varor.

Målet med given för ren industri – att uppnå fossilfrihet och samtidigt stärka konkurrenskraften – kräver att man säkerställer **förutsägbarhet i lagstiftningen för industrier**. EU måste därför säkerställa att miljöinstrument, miljöregler och miljöfinansiering utformas och ses över ordentligt och på ett sätt som är förutsägbart för de europeiska industrierna, i syfte att skydda investeringar och möjliggöra långsiktig verksamhetsplanering.

⁹ 6306/24.

¹⁰ 6609/25.

Cirkularitet i centrum för fossilfriheten

Omställningen till en cirkulär ekonomi medför inte bara miljöfördelar och stöder fossilfriheten, utan kan även **minska EU:s beroende** av externa råvaruleverantörer och förbättra tillgängligheten och den ekonomiska överkomligheten när det gäller nödvändiga material. Materialåtervinnings- och återtillverkningssektorn i Europa växer snabbt, och den europeiska återtillverkningsmarknadens cirkulära potential spås växa från sitt nuvarande värde på 31 miljarder euro 2022 till 100 miljarder euro fram till 2030, vilket skapar 500 000 nya jobb.

Ett **brett regelverk har nyligen införts** för att öka cirkulariteten och underlätta hanteringen av avfall som en resurs inom Europa. Förordningen om ekodesign för hållbara produkter¹¹ syftar till att förbättra cirkulariteten, energiprestandan, materialåtervinningsbarheten och beständigheten hos de produkter som släpps ut på EU-marknaden genom att fastställa ekodesignkrav, potentiellt för nästan alla fysiska produkter. Dessutom har man i den nya produktspecifika lagstiftningen, inbegripet i batteriförordningen¹² och i förordningen om förpackningar och förpackningsavfall¹³, fastställt obligatoriska mål för återvunnet innehåll i olika material och samtidigt säkerställt att de produkter som släpps ut på EU-marknaden har en hög materialåtervinningsbarhet. Slutligen innehåller förordningen om kritiska råvaror¹⁴ åtgärder för att förbättra insamlingen och återvinningen av avfall som innehåller mycket kritiska råmaterial. Detta kompletteras av den nyligen genomförda översynen av förordningen om transport av avfall¹⁵, som syftar till att avsevärt förenkla transporten av det avfall som är avsett att återvinnas inom EU och samtidigt begränsa exporten av avfall utanför OECD för att förhindra förlust av värdefulla sekundära råmaterial.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1157 av den 11 april 2024 om transport av avfall, om ändring av förordningarna (EU) nr 1257/2013 och (EU) 2020/1056 och om upphävande av förordning (EG) nr 1013/2006.

Övergången till en cirkulär ekonomi hämmas dock fortfarande av **flaskhalsar på marknaderna för cirkulära produkter och material**. Det är därför nödvändigt att stimulera marknaden genom att öka både tillgången på högkvalitativt återvunnet material och efterfrågan på sekundära råvaror. Kommissionen föreslår i given att man tar itu med denna fråga genom en kombination av lagstiftningsåtgärder – antagandet av en rättsakt om cirkulär ekonomi – och andra initiativ såsom inrättandet av ett centrum för kritiska råvaror och ett regionsövergripande cirkularitetscentrum.

Frågor till ministrarna

- Anser ni att de åtgärder som föreslås i given för en ren industri kan stödja EU:s industrier i tillräckligt stor utsträckning, så att de förblir konkurrenskraftiga och kan genomgå en nettoollomställning? Tycker ni att det behövs ytterligare åtgärder?
- Vad anser ni om bidraget från innovationsfonden och den planerade banken för utfasning av fossila bränslen i industrin till dessa mål?
- Vilka utmaningar och hinder kvarstår i utvecklingen mot en cirkulär europeisk ekonomi? Finns det luckor i lagstiftningen som bör hanteras för att öka återanvändningen, återtillverkningen och materialåtervinningen samt för att skapa en framgångsrik marknad för sekundära produkter och råmaterial?